

Başvuru Numarası : 2022/54
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.3.2022/11
Karar Numarası : 2022/167
Başvuran : İ. S.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında vazife malulü kabul edilmeyerek ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran dilekçesinde, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında vazife malulü sayılmak için Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) başvurduğunu, SGK'nın Jandarma Genel Komutanlığından gerekli belgeleri talep ettiğini, Jandarma Genel Komutanlığı tarafından başvuranın 1992-1999 yılları arasındaki görevlerine ilişkin olarak hazırlanan raporların gönderildiğini fakat psikolojik rahatsızlığının görevinden kaynaklandığını tespit eden belgelerin talep edilmesine rağmen gönderilmediğini, bu durumun SGK'nın değerlendirmesini olumsuz yönde etkilediğini ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından sunulan on üç askeri rapordan sadece birinin dikkate alınarak hastalığının görev şartlarından kaynaklanmadığı ve görevi ile hastalığı arasında illiyet bağının tespit edilemediği yönünde karar verdiğini, bu karara karşı SGK Yüksek Sağlık Kuruluna itiraz ettiğini fakat 09.06.2021 tarihinde itirazının reddedildiğini, Jandarma Genel Komutanlığının ayrımcı tutumu sebebiyle SGK'dan sonuç elde edemediğini, Jandarma Genel Komutanlığından ilgili belgeleri talep etmek üzere üç defa başvuruda bulunduğunu fakat Kurumun özensiz cevaplar verildiğini, İçişleri Bakanlığı Teftiş Kuruluna bu durumu bildirdiğini, bunun üzerine 11.11.2021 tarihinde Jandarma Genel Komutanlığına gereğinin yapılması yönünde yazı gönderilmesine rağmen gerekli işlemlerin yapılmadığını,

3. Ayrıca, Jandarma Genel Komutanlığının bu tutumunun görev yaptığı dönemde FETÖ üyelerinin kumpaslarından kaynaklandığını ve hala kripto FETÖ üyeleri sebebiyle kendisine ayrımcı bir tutum sergilendiğini, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında vazife malulü sayılma hakkının ihlal edildiğini ileri sürerek gereğinin yapılmasını talep etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi: "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır." hükmünü haizdir.

5. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinde ise: "Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz." şeklinde hüküm yer almaktadır

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." şeklinde hükme bağlanmıştır.

7. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: "(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" kenar başlıklı 40'inci maddesine göre: "(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hakimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında işlemler başvurunun konusu olamaz."

9. Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı(...) yönlerinden incelenir." hükmünü içermektedir.

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

15. Başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde başvuranın, Sosyal Güvenlik Kurumuna yönelik iddiaları ile ilgili olarak, Sosyal Güvenlik Kurumunu aleyhine 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında vazife malulü kabul edilmemesi işleminin iptali ve tazminat istemiyle Ankara İdare Mahkemesi'nde dava açtığı, bu kapsamda başvuruda ileri sürülen iddiaların yargı merciinde ileri sürüldüğü ve yargılamanın devam ettiği anlaşılmaktadır.

16. Başvuranın Jandarma Genel Komutanlığına yönelik olarak ileri sürdüğü ayrımcılık iddialarına gelince, 6701 sayılı Kanun'da, cinsiyet, ırk, renk, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

17. Bu doğrultuda başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde başvuranın vazife maluliyeti hakkının Jandarma

Genel Komutanlığı tarafından ayrımcı bir tutumla engellendiği iddiasınının 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden hangisine dayalı olarak gerçekleştirdiğinin belirtilmediğı tespit edilmiştir.

18. Yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat ile birlikte incelendiğinde, Sosyal Güvenlik Kurumu yönünden ileri sürülen iddiaların yargı organları görölmekte olduğı, Jandarma Genel Komutanlığın yönelik ileri sürülen iddiaların ise başvuru Kanunda yer alan ayrımcılık temellerine dayandırılmaması ve yapılan inceleme ve araştırmada herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi sebebiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.03.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-onaylıdır

Ünal SADE

Üye